

Veckans växt v. 18 2009

Spirstånds, *Ligularia przewalskii*

Spirstånds blir mellan 120 och 180 cm hög och blommar i augusti-september. Arten sprider sig med utlöpare.

Den som är intresserad av hästar känner säkert igen namnet *Przewalski* från Przewalskis häst, en mongolisk vildhäst som var nära att utrotas men räddades i sista stund. Den man som gav namn åt vildhästen, Nikolaj Michailovitj Przewalskij, var samme man som fick ge namn åt spirstånds, *Ligularia przewalskii*.

Ryssen Przewalskij (1839-1888) var förutom militär, zoolog och botanist även geograf, forskningsresande, författare och lärare vid den ryska militärhögskolan och medlem av generalstaben. Mellan åren 1867 och 1885 genomförde han, med knappa medel, fyra expeditioner till avlägsna delar av Tibet, Kina och Manchuriet och förde hem enorma samlingar av djur och växter. Det sägs att han samlade in nära 20 000 zoologiska och 16 000 botaniska fynd och att det ska ha tagit flera år för zoologer och botanister att bearbeta alla dessa.

Spirståndset samlade Przewalskij in 1872 under en resa till Kansu-provinsen i nordvästra Kina. Föreståndaren för den botaniska trädgården i St Petersburg fick herbariematerial sänt till sig och namngav arten till *Senecio tanguticus* efter Tangut, ett område i provinsen Kansu. Senare ändrades namnet till *Senecio przewalskii* för att hedra Nikolaj Przewalskij som avlidit 1888 när han förberedde sin femte expedition. Ännu något senare flyttades ståndsens till släktet *Ligularia* och spirståndset kom att heta *Ligularia przewalskii*.

I äldre svensk trädgårdslitteratur och i gamla plantskolekataloger hittas spirstånds oftast under namnet *Senecio tanguticus*. Arten har funnits att köpa från svenska plantskolor i alla fall sedan mitten av 1910-talet. I trädgårdslitteratur från början av 1900-talet kan man läsa att spirstånds passar utmärkt i rabatter, i kanten av buskage eller planterad som solitärväxt i en gräsmatta.

Känner du till var det finns spirstånds eller någon annan *Ligularia*-art som funnits i odling sedan före 1940? Kontakta gärna perennuppropet på adress perennuppropet@pom.info.

Text och bild: Linnea Oskarsson, Perennuppropet